

Waarom ook Blauburgunder Oostenrijks is.

Op maandag 10 maart 2008 werd heel West Europa geteisterd door zware storm. Niet echt een dag om je vast voor te bereiden op het komende voorjaar. Geheel toepasselijk betrof het gekozen thema van de proefavond van de Vrienden van Oostenrijkse wijn deze keer rode wijnen. De vijftien aanwezigen, die alle stormen trotseren, waren af gekomen op een avond in het teken van de Blauburgunder.

Blauburgunder is een synoniem, een Oostenrijkse vertaling voor Pinot Noir. De naam heeft de druif te danken aan de vrucht, de dennenappel van de pijnboom, die dezelfde vorm heeft als de tros van de Pinot. De Pinot is een van de oudste druivensoorten die voor wijnproductie geschikt is. De blauwe druif Pinot Noir wordt al circa 2000 jaar gecultiveerd, en is hoogst waarschijnlijk voor het eerst in de Côte d'Or, in de Bourgogne aangepland, alwaar deze druif nog steeds wordt gebruikt voor de productie van de rode Bourgogne wijnen.

In de lange tijd van zijn bestaan is de druivensoort ook in andere gebieden aangepland; in eerste instantie door toedoen van de monniken in de middeleeuwen. Deze hebben de druif meegenomen via de Elzas naar Zuid Duitsland, waar de druif Spätburgunder of Rotlevner wordt genoemd en verder naar Oostenrijk. In latere tijden is de druif wereldwijd verspreid, maar is niet overal aangeslagen. De Pinot Noir is geen gemakkelijke druif en vraagt veel zorg van de wijnboer. Vorstgevoeligheid en grote vatbaarheid voor aantasting met meeldauw en grijze schimmel vragen uiterste nauwkeurigheid bij de verzorging. Verder is de Pinot Noir met zijn dunne schil ook wel het doorgeefluik van het terroir. De druif heeft zelf niet zodanig sterk ontwikkelde eigen kenmerken, maar kan des te beter de kenmerken van de bodem aan de wijn doorgeven.

Gezien het karakter van de druif is het niet verwonderlijk dat in Oostenrijk de Blauburgunder, de Oostenrijkse benaming voor Pinot Noir, het best tot zijn recht komt in de vier wijnregio's van Burgenland en in de Thermenregion en Carnuntum. Dit zijn de gebieden in Oostenrijk die perfect worden afgeschermd door de Alpen in het westen, door grote wouden in het noordwesten en die volle baat hebben van de Pannonische warmte, komende van de Hongaarse poesta's. Verder speelt de Neusiedlersee nog een zeer grote rol in het mesoklimaat van de omgeving.

De Blauburgunder is dus een druif die zijn karakter voornamelijk laat bepalen door de bodem waarop hij staat. Dit betekent dat het wijnkarakter sterk kan verschillen tussen de onderlinge gebieden. De druif geeft als het ware wijnen, die gedomineerd worden door de bodemstructuur, in dit geval door de Oostenrijkse bodemstructuur. Dat hier per gebied grote verschillen bestaan kwam duidelijk naar voren in de verscheidenheid van de wijnen die op de tafel zijn gekomen.

Voordat we echter begonnen met Blauburgunder, zijn eerst de smaakpapillen op gang gebracht door een serie van drie witte wijnen; de Weißburgunder (= Pinot Blanc), de Grauburgunder (= Pinot Gris) en de Morillon (= Chardonnay). Deze druivensoorten stammen allen af van de oorspronkelijke Pinot. Het heeft overigens tot 1999 geduurd voordat doormiddel van DNA is bewezen, dat Chardonnay ook een afstamming is van de Pinot. Oostenrijkse DNA analyses hebben aangetoond dat ook de Traminer en de Sankt Laurent in hun oorsprong een familie relatie hebben met de Pinot.

Na een introductie, waarbij bovenstaande theorie werd verduidelijkt is de proeverij gestart. Hierbij werd de buiten woedende storm geheel vergeten en kregen de wijnen hun volle, verdiende aandacht:

Witte wijnen:

1. Stadlmann, Weißburgunder Höfen 2003, Thermenregion, heeft een groene tint met een mooie hint naar amandel in de overigens frisse geur, afgerond door zacht wit fruit met tropische invloeden. De zachte tonen van mango, citrus en peer werden verlevendigd door mooie zuren van appel uitmondend in een zuivere afdrank met lengte door een aangenaam bittertje met een hint naar ananas. Het bleek de beste wijn van de drie witte te zijn, wat een eer is voor Stadlmann, die deze wijn verbouwt op de Einzellage, of wel de Ried Höfen.
2. Hutter, Grauburgunder Smaragd 2002, Wachau, heeft een goudkeurig uiterlijk en een frisse neus, waarin ananas, kruidigheid en zwoelheid van lentebloesem overheersen. De wijn heeft een frisse smaak die niet helemaal voldoet aan de verwachtingen van de neus. Het blijft bij de

frisheid van appel en citrus waarbij de zuren net te weinig worden gecompenseerd. De complete indruk gaf de wijn toch voldoende complexiteit om als tweede beste onder de drie witte wijnen te eindigen.

3. Skoff, Chardonnay Classic, 2005, Süd Steiermark, is een wijn met een lichtgele kleur met het kenmerkende botertje, gecombineerd met bloesem, citrus met lychee. De wijn is kennelijk nog wat jong en kan evolutie gebruiken om een betere harmonie te bereiken, zeker gezien de successen die Skoff over het algemeen oogst met zijn wijnkwaliteiten. Het is overduidelijk een Chardonnay zonder houtopvoeding, die onder invloed van de commercie niet meer de Oostenrijkse naam Morillon draagt.

Rode wijnen van Blauburgunder (Pinot Noir):

4. Toifel, Pinot Noir Berghagen, 2004, Weinviertel, een lichte intensiteit vertonende zacht rode kleur, geheel in overeenstemming met Pinot Noir, die immers met de dunne schil over weinig pigmenten beschikt om aan de wijn door te geven. Deze wijn ruikt naar nat herfstblad, gedroogd fruit, met hinten van vers rood fruit. De wijn is vrij zwak in de afdronk, maar heeft toch een verrassende kwaliteit voor een Blauburgunder van het koudere Weinviertel.
5. Zull, Pinot Noir, 2002, Weinviertel, heeft een wat intensere kleur en geurt naar zwarte pruimen, gedroogd fruit en heeft voldoende zuren om het geheel interessant te maken. Dat deze wijn een wat meer doortimmerd karakter heeft komt doordat hij uit het noordwestelijk gelegen "Rotweininsel" in het Weinviertel komt. Een omgeving waar een paar ketelvormige dalen een uitstekend microklimaat vormen, geschikt voor de verbouw van rode druivensoorten.
6. Herzinger, Pinot Noir, 2006, Traisental, is een wijn met een middel intense kleur en aroma's van tabak, thee en kers. Deze wat meer uitgesproken wijn is tamelijk levendig door een flinke dosis zuren wat niet verwonderlijk is voor een rode wijn uit het Traisental.
7. Schuster, Pinot Noir Eisenhut, 2005, Wagram, heeft een lichte tot middeldiepe intensiteit met een mooie neus van voornamelijk gedroogde pruim. De wijn wordt afgerond met mooi fruit waarin rode bessen een hoofdtoon in spelen. Deze wijn van de diepe lössgronden heeft iets aparts en kon bij velen in de smaak vallen, waardoor hij op een gedeelde derde plaats terecht is gekomen.
8. Stift Klosterneuburg, Pinot Noir Raflerjoch, 2005, Wien, is wederom een licht intense wijn met een warm aandoende geur van bramen en bessen met een vleug van theerozen. De smaaktonen geven impressies van secundaire invloeden zoals theeblad en tutti frutti. De op een zuidhelling gelegen Einzellage Raflerjoch geniet volle zonexpositie en matigende invloeden van de Donau, terwijl Pannonische warmte vrijelijk over de stad Wenen aangevoerd kan worden.
9. Hundsdorfer, Pinot Noir, 2005, Mittelburgenland, is de eerste wijn die een intense kleur rood laat zien. De neus is zeer expressief en geeft impressies van koffie en zwarte pruim, met secundaire tonen in de smaak. De wijn heeft een beetje Brett, wat een aangename complexiteit geeft en zeker niet overheerst. Het is duidelijk de eerste Pinot Noir die komt uit het warmere gebied.
10. Gsellmann & Hans, Pinot Noir, 2005, Neusiedlersee, heeft een redelijk intense kleur met geuren van kers en het Pinot Noir type echte karakter van frambozen en bosbodem. De mooie zuren vervolmaken deze wijn die een fijne zachte afdronk kent. Een goed voorbeeld van wat Pinot Noir kan betekenen in deze regio. Hij is tijdens deze avond op een gedeelde derde plaats terecht gekomen.
11. Fischer, Pinot Noir Premium Barrique, 2004, Neusiedlersee-Hügelland, is wederom een redelijk intense wijn met een neus van thee, rozenblaadjes en rode kers. De wijn wordt duidelijk beter na een tijdje zuurstofcontact en geeft met een bittertje als in thee, met mooie tannines, een fijne balans, waarbij zuur absoluut niet overheerst. Hij is als tweede rode wijn verkozen.
12. Hundsdorfer, Pinot Noir Barrique, 2002, Mittelburgenland, heeft een zeer intense kleur, bijna Pinot Noir onecht. Hij geurt naar vijgen, zwarte kers, gekonfijt fruit en zit heel flink in de alcohol. De afdronk was een mooie milde complexiteit van intens fruit, zoet van alcohol, secundaire tonen als herfstbos. Een magistrale wijn, waarvan hooguit het alcohol percentage van 14% een probleem kan geven. Terecht de winnaar van de avond.

Voor allen die het stormachtige weer niet hebben getrotseerd een gemiste kans. Voor hen die van Pinot Noir houden een absoluut hoogtepunt. Oostenrijk heeft met deze proeverij laten merken ook met Blauburgunder hoog te kunnen scoren. Geen wijn was te zuur, alle wijnen hadden klasse en dat voor prijzen van 11 tot 16 euro met één uitschieter naar 19 euro. Om commerciële redenen zijn alle wijnen aangeduid met Pinot Noir en niet meer met de Oostenrijkse aanduiding Blauburgunder. Voor dezelfde prijzen is het ook moeilijk dergelijke kwaliteiten in de Bourgogne te vinden.